

Nr. 1 - Persillekræmmeren - 2002

Guldbrakteaten fra Husodde

En brakteat (af latin bractea) er en lille tynd metalplade med en indstemplet dekoration, der anvendes som smykke eller mønt. Forbilledet for disse smykker er de senromerske medaljoner, der blev givet af kejseren ved specielle ceremonier til venner, og som havde gjort sig fortjent dertil. Det regnes, at funktionen for brakteater i Nordeuropa har været af nogenlunde tilsvarende art.

Den fundne brakteat

Finderen

I 1938 var den 22 årige Esther Fisker fra Horsens på en tur langs stranden ved Husodde. I vandkanten fandt hun et lille smykke og var straks klar over, at det var noget særligt. Hos den lokale guldsmed Brd. Rasmussen blev det fastslået, at gullet var af 24 karat. Senere tog søsteren Ellen på en tur til København smykket med til vurdering hos Nationalmuseet. Her var beskeden, ”at smykket stammede fra oldtiden – og så kunne hun ellers tage det med hjem til sin søster i Horsens”. Siden cirkulerede smykket rundt i familien, altid pænt emballeret i en lille æske.

Ved senere museumsbesøg betragtede Esther Fisker ofte smykker, der lignede det, hun fandt i 1938, men fandt aldrig nogen i så fornem udførelse. Jævnligt tænkte hun på at kontakte et museum for at få en nyvurdering af smykket - men der kom så meget andet i vejen. Først i 1998 henvendte Esther Fisker sig til Moesgård Museum ved Århus, hvor det sjældne smykke vakte opsigt. Ikke kun fordi det var af meget fornem udførelse, men fordi det burde være endt på Nationalmuseet allerede i 1938, da Esther Fiskers søster havde været der med smykket til vurdering. Måske kendte Museet dengang ikke så meget til guld-brakteater, som smykket er i slægt med.

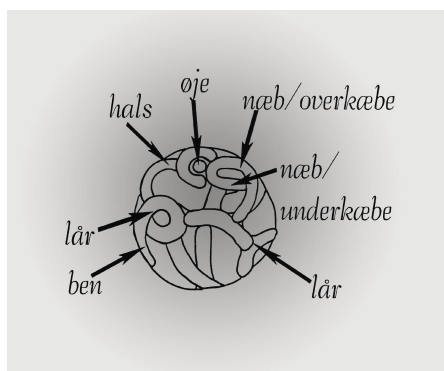
Guldbrakteaten

Den fundne guldbrakteat vejer 2,8 gram og er 2,2 cm i diameter. Smykket er dateret til år 500 e.Kr., og det regnes, at ejeren har båret det i en snor om halsen med perler og andre smykker. Ornamentikken består af fine pålagte kringle-figurer på borten, og i det gennembrudte midterfelt ses en stilleret dyre-figur, belagt med tynde filigrantråde. Smykket er udsædvanligt derved, at det ikke som normalt for brakteater er

fremstillet ved presning af en tynd guldplade ned i en form (matrice) for derved at fremhæve motivet i ophøjet relief. I dette tilfælde var relieffet skabt ved brug af filigrantråd.

Danefæ

Guldbrakteaten var Danefæ (afleveringspligt mod erstatning) og tilhører Nationalmuseet. Brakteaten har i dag hjemsted på Horsens Museum hvor den kan beses. En kopi af brakteaten er udstillet på Horsens Museum, ligesom brakteaten benyttes på museets plakater

Kopi

Kopi af brakteaten i naturlig størrelse, enten i sølv eller guld, kan købes på lokale museer, herunder naturligvis også på Horsens Museum.

Husodde

Området ved Husodde og videre østpå langs den nordlige side af Horsens Fjord var i Oldtiden hjemsted for flere bopladser, bl.a. fordi mulighederne for at fiske var gode. Gennem tiderne er der gjort mange fund af oldtids-redskaber m.v. i vandet, langs kysten og på markerne bag stranden.